

Česká školní inspekce Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-1291/21-S

Název	Gymnázium Václava Hraběte, Hořovice, Jiráskova 617
Sídlo	Jiráskova 617, 268 01 Hořovice
E-mail	gvh@gvh.cz
IČ	47558458
Identifikátor	600006816
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	PhDr. Jiří Vlček
Zřizovatel	Středočeský kraj
Místo inspekční činnosti	Jiráskova 617, 268 01 Hořovice
Termín inspekční činnosti	1. – 4. listopadu 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále ŠVP), naplnění ŠVP a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace vykonává činnost střední školy (dále „škola“). Škola k 30. září 2021 vzdělávala 342 žáků v denní formě osmiletého (227 žáků) a čtyřletého (115 žáků) oboru vzdělání s maturitní zkouškou. Naplněnost školy je dlouhodobě stabilní a aktuálně činí 95 %. Škola identifikuje sedm žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP). Jeden zahraniční žák na studijním pobytu má jazykovou bariéru. Ředitel povolil dalším čtyřem

žákům individuální vzdělávací plán z důvodu jejich vzdělávání v zahraničí či jiných závažných důvodů. Žáci mají zajištěné stravování ve školní jídelně, která sídlí v budově sousední základní školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Stabilní koncepční záměry škola převážně naplňuje. Vzrostla kvalifikovanost pedagogického sboru, zlepšily se materiální a finanční podmínky. Dlouhodobě se daří motivovat žáky k celkově dobrým výsledkům. Přiležitostí ke zlepšení je systematická podpora nadaných žáků. Ředitel působí ve své funkci od roku 2000. Při řízení školy pragmaticky uplatňuje styl neformálního vedení a úzce spolupracuje se svým zástupcem. Pedagogická rada účelně projednává průběh a výsledky vzdělávání, předmětové komise se vhodně zabývají plněním ŠVP, organizací školních akcí aj. Nižší účinnost kontrolní činnosti se projevila např. v neaktualizování obsahu ŠVP ve vztahu ke vzdělávání žáků se ŠVP a žáků nadaných a v neúplné dokumentaci školního poradenského pracoviště, chybí strategie předcházení školní neúspěšnosti. Kvalitu výuky sleduje vedení školy a učitelé při vzájemných hospitacích, přiležitostí ke zlepšení je sledování efektivnosti přijatých opatření a uplatňování poznatků z dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP).

Od minulé inspekční činnosti došlo k částečné obměně pedagogického sboru. Vzrostla kvalifikovanost, až na jednoho studujícího jsou všichni učitelé odborně kvalifikováni. Systém uvádění učitelů je funkční. Pedagogové jsou zapojeni do DVPP, které odpovídá potřebám školy částečně, oblasti práce s nadanými žáky se věnuje jen v malé míře. Výchovný poradce a zároveň školní metodik prevence vykonává obě funkce s akcentem na předcházení rizikovému chování, což se projevuje v kvalitním programu sportovních a zážitkových aktivit. Na oblast výchovného poradenství má nepříznivý vliv jeho nekvalifikovanost. Systém podpory žáků s individuálními vzdělávacími plány udělených z jiných závažných důvodů je funkční.

Škola má nastavena pravidla konstruktivní spolupráce všech účastníků vzdělávání. Učitelé vůči žákům uplatňují vstřícný a věcný přístup. Vnitřní komunikační systém je vhodně doplněn o výukovou platformu z distanční výuky.

Finanční a materiální podmínky účinně podporují realizaci ŠVP. Škola využívá městskou budovu společně se základní školou. Prostorové podmínky jsou tím částečně omezené, což ale vzhledem k dobrým vztahům obou škol není překážkou pro naplňování ŠVP. Nedostatek vlastních prostor pro výuku tělesné výchovy škola řeší partnersky, vhodně využívá místní širokou nabídku sportovišť. Díky vícezdrojovému financování mj. i sponzorskými dary od absolventů a zákoných zástupců zlepšila škola vybavení pomůckami.

Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků jsou zakotveny ve vnitřních předpisech. Míra úrazovosti je nízká. Realizovaná opatření (zabezpečení vstupu, poučení žáků, řády odborných učeben, systém dohledů aj.) byla v průběhu inspekční činnosti účinná. Žáci dodržovali školním řádem stanovená pravidla, spolupracovali a chovali se k sobě ohleduplně.

Škola se aktivně zapojuje do společenského života města a účinně spolupracuje s rodičovskou veřejností a zřizovatelem.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Výuka vhodně navazovala na vzdělávací obsah minulého školního roku, jehož převážná část probíhala formou distančního vzdělávání. Většinou bylo dobře zřejmé účelné opakování znalostí a dovedností žáků a většinou pozitivní atmosféra a vzájemný respekt učitelů a žáků. Od minulého inspekčního hodnocení přetrvává rozdílný podíl žáků na tvorbě výuky v závislosti na její organizaci jednotlivými vyučujícími. Ve většině hodin učitelé využívali frontální formu výuky, pouze částečně účelnou, kterou kombinovali se zdařilou samostatnou prací žáků. Kooperativní formy zařazovali jen v pětině sledovaných hodin. Ve sledované výuce byla méně patrná motivace žáků k rozvíjení kritického myšlení, k práci s různými informačními zdroji, k využívání reálných situací pro podporu pochopení souvislostí a názornosti výuky a realizace postojových cílů. V závěru hodin se učitelé nedostatečně věnovali shrnutí a zhodnocení probraného učiva a jen ojediněle využívali zpětnou vazbu formou vzájemného hodnocení nebo sebehodnocení žáků. Diferenciace výuky zejména ve vztahu k nadaným žákům byla vhodně uplatněna pouze v pětině hodin.

V českém jazyce a literatuře učitelé správně rozvíjeli dosavadní žákovské znalosti a dovednosti a aktivizovali žáky problémovými otázkami. Žáci efektivně pracovali v organizačně pestrých hodinách literatury zaměřených na motivaci k vlastní četbě a k uměleckému přednesu, které byly založeny na vrstevnickém učení a vzájemnému hodnocení. V polovině hodin založených na předávání hotových informací a na procvičování učiva učitelé až na výjimku žáky dostatečně nevedli k práci s textem ani k obsahově náročné komunikaci. Ojediněle byla zaznamenána účinná podpora nadaných.

Při výuce společenskovědních předmětů učitelé dobře využívali zkušenosti z reálných životních situací a správně rozvíjeli postojové cíle. Žáci byli účinně aktivizováni při interpretaci vhodných obrazových i textových materiálů. Zvolená organizace výuky však nevedla ve většině hodin ke vzájemné spolupráci a komunikaci žáků.

Výuka anglického a francouzského jazyka byla převážně zdařilá a správně vedena výhradně v cizím jazyce. Byly obvykle účelně využity různé formy a metody práce. Učitelé dobře rozvíjeli poslech a čtení s porozuměním, méně již řečové dovednosti. Výuku německého jazyka učitelé pouze ojediněle realizovali v cizím jazyce a požadované jazykové kompetence rozvíjeli jen částečně. Efektivní časové využití vyučovacích hodin, vhodná zpětná vazba a motivační aktivity byly zaznamenány ve velmi malé míře.

Při výuce matematiky v celých třídách byla převážně zaznamenána malá zpětná vazba pro vyučujícího ohledně dosažení vzdělávacího cíle. V rámci matematických cvičení nebo v plněných třídách převládala vhodná práce ve skupinách nebo ve dvojicích. Vyučující se dařilo vést žáky ke kreativitě a k pokládání otázek či ke sdělování svých samostatných řešení. Diskuze s učitelem či spolužáky měla vždy pozitivní vliv na utvrzení a získávání potřebných dovedností a vědomostí. Byla zaznamenána i správná diferenciaci úkolů.

Ve výuce informačních technologií a programování učitelé žáky správně aktivizovali samostatnou prací. Učitelé zdařile navazovali na jejich dosavadní zkušenosti s výukovými aplikacemi. Byla zaznamenána účelná práce s chybou a v hodině programování i diferenciace obsahu zadání samostatné práce.

V přírodnovědných předmětech byly patrné praktické přesahy do reálného života, stejně jako dobrá podpora názornosti výukovými videi, pracovními listy a učebnicemi. Převažovala frontální forma výuky, většinou účelná, kombinovaná se samostatnou prací žáků. Vhodná podpora kompetence komunikační a k řešení problémů byla zaznamenána v menší míře. Učitelé si dobře zjišťovali zpětnou vazbu pochopení učiva jak v průběhu hodiny, tak i např. pomocí internetové aplikace.

V hudební výchově byli žáci vhodně motivováni. Svůj zájem o předmět projevovali ať již při společném zpěvu, tak při prezentaci ukázek jednotlivých hudebních žánrů. Učitel dobře využil dovedností žáků z jejich zájmové činnosti.

Sledovaná výuka tělesné výchovy byla zdařilá. V úvodní části vyučují zařadili rozvíjení, které správně odpovídalo očekávaným cílům výuky, následný průběh hodin byl efektivní. Všechna zadávaná cvičení zohledňovala pohybové schopnosti žáků. Nebyli přetěžováni, náročná cvičení byla střídána uvolňovacími cviky. Učitelé je vedli ke správnému provedení zadávaných úkolů. Pozitivem všech sledovaných hodin byla vysoká aktivita žáků a učiteli používané převažující kladné hodnocení.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Při posuzování míry dosažení výstupů ŠVP škola efektivně využívá běžné interní nástroje. Vhodně je doplňuje externím hodnocením v podobě různých testování, výsledků jednotných přijímacích i maturitních zkoušek a umístění žáků v soutěžích. Informace o průběžném hodnocení jsou žákům i zákonním zástupcům operativně dostupné prostřednictvím informačního systému a pravidelných třídních schůzek. Vedení školy výsledky vzdělávání pravidelně statisticky hodnotí při jednáních pedagogické rady a na poradách. V rámci vlastního hodnocení si škola v období distanční výuky účelně zmapovala prostor v oblasti hodnocení spokojenosti se vzděláváním, s prostředím školy, s učiteli a s výukou formou anonymního dotazníku pro žáky.

Z dosahovaných výsledků v průběhu vzdělávání je patrné, že většina žáků přistupuje k výuce zodpovědně a že se jim dobře daří naplňovat požadované výstupy ŠVP. Jejich adaptace na systém gymnaziálního vzdělávání při přechodu do prvního ročníku a do primy probíhá úspěšně, i v průběhu vzdělávání žáci neprospívají pouze ojediněle. V roce 2018/2019 byl průměrný prospěch žáků 1,4 a téměř dvě třetiny z nich prospěly s vyznamenáním. Ve školních rocích 2019/2020 a 2020/2021, tj. v období částečné nebo převážné distanční výuky, se celkový průměrný prospěch zlepšil na 1,25 a s vyznamenáním prospěly více než tři čtvrtiny žáků. Projevila se tak specifika hodnocení distanční výuky, při které učitelé zohledňovali rozvoj kompetencí žáků, zejména při hodnocení aktivity a přístupu k předmětu. Nejlepších výsledků dlouhodobě dosahují žáci nižšího stupně osmiletého oboru. Prospěch žáků čtyřletého i vyššího stupně osmiletého oboru vzdělání je dlouhodobě porovnatelný, ve školním roce 2020/2021 byl lepší u žáků čtyřletého oboru vzdělání. Žáky se ŠVP škola identifikuje, jejich průměrný prospěch je srovnatelný s ostatními žáky.

V průběhu vzdělávání prospívá v průměru více než polovina (ve školním roce 2020/2021 dvě třetiny) žáků s vyznamenáním. Obdobné výsledky žáci dosahují i při maturitní zkoušce. V posledních třech letech ji úspěšně vykonalí všichni žáci. Ve společné části maturitní zkoušky jsou celkové výsledky žáků v cizím jazyce, v českém jazyce a literatuře i v matematice v průměru dlouhodobě lepší, než je průměr všech gymnázií v republice.

Škola si je vědoma důležitosti pozitivní motivace a dbá na oceňování svých žáků, počet pochval převyšuje počet kázeňských opatření. Absence žáků se ve školním roce 2018/2019 pohybovala kolem 135 hodin na žáka, v letech 2019/2020 a 2020/2021 vzhledem k organizaci distanční výuky poklesla na dvě třetiny, resp. třetinu, neomluvená absence se nevyskytla.

I když žáci dosahují převážně celkově dobrých výsledků vzdělávání, některými problémy se škola systémově nezabývá. Škola nemá ucelenou a promyšlenou strategii předcházení školní neúspěšnosti v oblasti prospěchu a řešení vysoké absenze některých žáků, těžště práce leží na jednotlivých učitelích. To je patrné např. z podrobných výsledků maturitní zkoušky. V minulých třech letech je zřejmě zhoršování výsledků žáků osmiletého oboru vzdělání.

Žáci čtyřletého oboru dosáhli v roce 2020/2021 i při ukončování vzdělávání lepších výsledků než žáci oboru osmiletého. Žáci vyššího gymnázia navíc dosahují výrazně vyšší absence než žáci čtyřletého oboru. Důraz není také kladen na účinnou podporu nadaných a talentovaných žáků, což bylo patrné i ze sledovaného průběhu vzdělávání. Vedení školy výsledky vzdělávání žáků analyzuje, přijatá opatření jsou však účinná pouze ve vztahu k čtyřletému oboru vzdělání.

Široká nabídka a realizace volitelných seminářů umožňuje vhodnou profilaci žáků. Přípravě pro maturitní zkoušku škola účelně věnuje systemizační semináře v závěrečném ročníku, klíčové kompetence žáci rozvíjejí v dlouhodobějších projektech. Nově škola zavedla seminární práce z chemie. Pro rozvoj zájmů v oblasti tělesné a estetické výchovy škola vhodně pořádá vlastní sportovní akce, umělecká vystoupení, vydává školní časopis a literární almanach. Žáky se daří motivovat k účasti ve vědomostních soutěžích a olympiádách.

Organizované aktivity na podporu primární prevence zohledňují aktuální stav ve škole a vhodně reagují na nejčastěji řešené rizikové chování žáků. Jejich problémy jsou účelně řešeny formou rozhovorů s nimi nebo jednáním s jejich zákonými zástupci ve výchovných komisiach. Pomoc při začleňování do nového prostředí a při vytváření neformálních vztahů v novém kolektivu výborně poskytuje promyšlený systém adaptačních výjezdových aktivit. Jeho pestrá skladba zážitkových a sportovních činností pozitivně působí na klima školy, jak dosvědčuje dotazníková zpětná vazba. Škola vhodně podporuje rozvoj klíčových kompetencí žáků zapojením do žákovského parlamentu a charitativních činností a aktivně se zapojuje do života města mj. organizací sportovních a kulturních aktivit.

Funkční je i kariérové poradenství. Vedení školy sleduje další vzdělávací cestu absolventů, téměř všichni pokračují ve studiu na vysokých školách přírodovědného, humanitního, technického i ekonomického směru.

Závěry

Vývoj školy

- Nedostatky zjištěné při předešlé inspekční činnosti byly částečně odstraněny. Přetrhávají dílčí nedostatky v aktivizaci žáků ve výuce a nedáří se motivovat pedagogy k doplnění studia k výkonu specializovaných činností.

Silné stránky

- Žáci dosahují dobrých výsledků u maturitních zkoušek.
- Ucelený systém zážitkových a sportovních preventivních aktivit přispívá k rozvoji sociálních a občanských kompetencí žáků a účinné prevenci rizikového chování.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nízká účinnost kontrolní složky řízení se projevila zejména v chybějící ucelené strategii předcházení školní neúspěšnosti, nedostatky v dokumentaci školního poradenského pracoviště a v obsahu školního vzdělávacího programu.
- Nižší rozsah používaného spektra organizačních forem a metod výuky a malá diferenciaci obsahu probíraného učiva vedly k méně účelné podpoře nadaných žáků ve vyučovacích hodinách.
- Nižší úroveň činnosti školního poradenského pracoviště se projevuje ve vysoké absenci žáků vyššího osmiletého gymnázia a zhoršování jejich prospěchu oproti čtyřletému oboru.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zvýšit účinnost kontrolního systému.
- Posílit pedagogické vedení školy. Zaměřit další vzdělávání pedagogů na oblast práce s nadanými žáky a na doplnění studia k výkonu specializovaných činností.
- Zaktivizovat činnost výchovného poradenství.
- Rozvíjet u žáků kritické myšlení, systematickou práci s informacemi a obsahově náročnou komunikaci. Uplatňovat diferenciaci učiva a individuální přístup zvláště při práci s nadanými žáky.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina ve znění dodatku č. 1 vydaná Středočeským krajem 27. června 2005 včetně Dodatku č. 2 z 19. prosince 2011
2. Potvrzení ve funkci ředitele, čj. 077582/2016/KUSK, na dobu neurčitou
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení – stav k termínu inspekční činnosti
4. Koncepce školy bez udání období platnosti
5. Školní vzdělávací programy, účinné k termínu inspekční činnosti
6. Školní řád, účinný k termínu inspekční činnosti
7. Organizační a provozní řád školy, účinný od 1. ledna 2021
8. Záznamy z pedagogické rady, z jednání metodických orgánů, školní roky 2020/2021 a 2021/2022 k termínu inspekční činnosti
9. Školní matrika - stav k termínu inspekční činnosti
10. Dokumentace k přijímání a k ukončování vzdělávání maturitní zkouškou
11. Třídní knihy, rozvrhy vyučovacích hodin, školní rok 2021/2022 k termínu inspekční činnosti
12. Personální dokumentace pedagogických pracovníků včetně plánu jejich dalšího vzdělávání
13. Dokumentace školního poradenského pracoviště, školní rok 2020/2021 a 2021/2022 k termínu inspekční činnosti
14. Dokumentace k zajistění bezpečnosti a ochrany zdraví platná ve školním roce 2021/2022 k datu inspekční činnosti a kniha úrazů žáků
15. Účetní závěrka za rok 2020 a k 30. září 2021, Závazné ukazatele rozpočtu na rok 2020 a 2021, Zúčtování dotací za rok 2020, Zpráva o hospodaření a činnosti příspěvkové organizace za rok 2020
16. Internetové stránky školy <https://www.gvh.cz/> - stav k termínu inspekční činnosti
17. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021
18. Inspekční zpráva čj. ČŠIS-907/14-S

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Ing. Jana Diopová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Diopová v. r.

Mgr. Pavla Vítková, školní inspektorka

Vítková v. r.

Mgr. Eva Karasová, školní inspektorka

Karasová v. r.

Bc. Jana Jungerová, kontrolní pracovnice

Jungerová v. r.

PaedDr. Václav Skála, přizvaná osoba,
odborník na střední vzdělávání a řízení
školy

Skála v. r.

V Praze 25. listopadu 2021

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

PhDr. Jiří Vlček,
ředitel školy

Vlček v. r.

V Hořovicích 1. prosince 2021